

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету соціології та управління
(підпис) _____ (ініціали та прізвище)
« 28 » серпня 2024 р.
М. Запоріжжя
Україна

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Соціологія війни

підготовки бакалаврів
денної та заочної форм здобуття освіти

освітньо-професійна програма Соціологія
спеціалізації / предметної спеціальності _____
(за наявності) (шифр і назва)

спеціальності С 5 Соціологія

галузі знань Соціальні науки, журналістика та інформація

ВИКЛАДАЧ (-ЧІ): Бондаренко Олег Валерійович, кандидат соціологічних наук, доцент
кафедри соціології

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри соціології

Протокол №1 від "28" серпня 2024_р.

Завідувач кафедри

В. Д. Сиворуча
(підпис)

В. Д. Сиворуча
(ініціали, прізвище)

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

С. А. Сорокіна
(підпис)

О. С. Сорокіна
(ініціали, прізвище)

2024 рік

Зв'язок з викладачем:

E-mail: olegyes007@gmail.com

Сезн ЗНУ повідомлення:

Телефон: 067 45 13 355

Інші засоби зв'язку: Viber, , WhatsApp, Telegram

Кафедра: соціології 4 корпус ЗНУ, ауд.309

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Соціологія війни» є засвоєння фахових умінь та професійних навичок здійснювати соціологічний аналіз причин, наслідків та шляхів вирішення військових конфліктів та застосовувати соціологічні методик для їх дослідження. Навчальна дисципліна дає можливість бакалаврам засвоїти основні поняття, практичні та науково-теоретичні проблеми, які мають місце в предметному полі соціології війни. Здобувачі освіти мають можливість здійснити вивчення політичних й наукових дискурсів, а також практик соціальної мобілізації за умов війни, емпіричних методів дослідження соціальних механізмів війни.

Вивчення дисципліни «Соціологія війни.» дозволяє:

- визначити завдання соціології війни в структурі сучасного соціологічного знання;
- з'ясувати як соціологія (класична та сучасна) пояснює сутність, причини та наслідки війни;
- порівняти спільні та відмінні соціальні характеристики минулих та сучасних війн;
- розглянути трансформації практик соціальної мобілізації від минулих до сучасних війн;
- виявити особливості концептів гібридної та повномасштабної конвенційної війни за сучасних умов;
- розглянути дискурси гібридної та повномасштабної війни серед країн умовного Заходу, в Україні та РФ;
- розглянути причини, наслідки, та можливі шляхи продовження/припинення повномасштабної збройної агресії РФ проти України, дискусії навколо цих проблем в академічній та політичній сферах, особливо в контекстах електорального простору;
- виявити, яким чином залучені еліти і народні маси в дискурс гібридної та повномасштабної війни РФ проти України;
- виявити основні ідеологічні форми патріотизму, як практики соціальної мобілізації, а також його ціннісні модифікації за умов сучасної повномасштабної війни РФ проти України;
- визначити фактори, що мотивують/демотивують громадян України долучатись до ЗСУ (на основі соціологічних досліджень в Україні).

Змістовна спрямованість даної дисципліни передбачає використання: навичок соціологічного аналізу документів (ППС 16); сучасних соціологічних теорій (ППС 17); порівняльних соціологічних досліджень (ППС 18) та соціального прогнозування (ППС 20). Навчання за цим курсом передбачає використання можливостей інструментів Гугл, месенджерів та сучасних соціальних мереж.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	Вибіркова	
Семестр	8 -й	8 -й
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість годин	90	
Лекційні заняття	8 год.	4 год.
Семінарські / Практичні / Лабораторні заняття	8 год.	4 год.
Самостійна робота	74 год.	82 год.

Консультації	Дистанційні консультації щопонеділка 9.00 за посиланням https://meet.google.com/uiq-pcqz-ntd
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16396

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

КОМПЕТЕНТНОСТІ/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері соціології, що передбачають застосування основних соціологічних теорій і методів та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов	Підготовка до семінарських занять. Виконання ІДЗ	Здійснення поточного та підсумкового контролю на базі тестів та ІДЗ в МУДЛ ЗНУ з використанням бальної шкали ICTS
ЗК01 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.	Підготовка до семінарських занять. Виконання ІДЗ	Здійснення поточного та підсумкового контролю на базі тестів та ІДЗ в МУДЛ ЗНУ з використанням бальної шкали ICTS
ЗК08 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК09 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.	Опрацювання лекційних занять. Виконання ІДЗ	Здійснення поточного та підсумкового контролю на базі тестів та ІДЗ в МУДЛ ЗНУ з використанням бальної шкали ICTS
СК02 Здатність до опанування та використання основних класичних та сучасних соціологічних	Практичні заняття	Здійснення поточного та підсумкового контролю на базі тестів та ІДЗ в МУДЛ ЗНУ з використанням бальної шкали

<p>теорій.</p> <p>СК03 Здатність аналізувати соціальні зміни, що відбуваються в Україні та світі в цілому.</p> <p>СК04 Здатність збирати, аналізувати та узагальнювати соціальну інформацію з використанням соціологічних методів</p>		ICTS
<p>СК05 Здатність самостійно планувати, організувати та проводити соціологічне дослідження</p> <p>СК06 Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.</p> <p>СК07 Здатність презентувати результати соціологічних досліджень для фахівців та нефахівців</p>	Практичні заняття	Здійснення поточного та підсумкового контролю на базі тестів та ІДЗ в МУДЛ ЗНУ з використанням бальної шкали ICTS
<p>РН07 Вміти використовувати інформаційно-комунікаційні технології у процесі пошуку, збору та аналізу соціологічної інформації.</p> <p>РН08 Обґрунтовувати власну позицію, робити та аргументувати самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу професійної літератури</p> <p>РН09 Вміти розробляти програму соціологічного дослідження.</p> <p>РН10 Володіти навичками збору соціальної інформації з використанням кількісних та</p>	Самостійна робота	Здійснення поточного та підсумкового контролю на базі тестів та ІДЗ в МУДЛ ЗНУ з використанням бальної шкали ICTS

якісних методів. РН13 Застосовувати інструментарій соціологічної науки в дослідженні різних сфер суспільного життя РН19 Володіти навичками соціологічного аналізу соціальних проблем та соціологічного обґрунтування їх вирішення.		
--	--	--

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади соціології війни

Подається короткий опис змістового модуля

Тема 1. Війна, як об'єкт та її соціальні закономірності, як предмет вивчення соціології. Дефініції «соціологія війни» та «військова соціологія».

Соціологія війни і військова соціологія: об'єкт, предмет, напрямки дослідження. Творчий доробок класиків соціології щодо дослідження війни. Теорія революції П.Сорокіна. Німецька класична соціологія та її позиція щодо I світової війни.

Тема 2. Соціологія в умовах війни: проблема методологічної спроможності

Виклик війни та методологічні можливості соціології. Проблеми та можливості проведення соціологічних досліджень в умовах війни. Консенсус соціологів щодо методології кількісних досліджень в Україні за умов війни.

Тема 3. Якісна методологія, її використання за умов війни.

Включене спостереження. Етнометодологія. Біографічний метод. Інтерв'ю. Фокус групи. Контент аналіз. Дискурс аналіз.

Тема 4. Специфіка практичної роботи соціолога в умовах воєнного конфлікту: можливості і обмеження (український досвід)

Провідні соціологічні дослідницькі структури України: методологія досліджень; замовники\спонсори\грантодавці: суспільний резонанс щодо їх діяльності. Співпраця українських соціологів з закордонними колегами. Цивільно-військове співробітництво: український та закордонний досвід.

Змістовий модуль 2. Масова свідомість під час війни

Подається короткий опис змістового модуля

Тема 5. Війна і масова комунікація

Соціальні медіа. Месенджери. Мемплекси військової реальності: мета, функції, теми. Функціонування соціальної інформації в умовах війни.

Тема 6. Масова свідомість та громадська думка під час війни

Війна і пропаганда. Теорія масової свідомості. Феномен і технології управління масами. Інформаційна війна. Єдиний телемарафон. Динаміка громадської думки в Україні під час повномасштабного вторгнення РФ.

Тема 7. Гібридна та повномасштабна війна: сутність, технології, дискурси

Особливості концепту гібридної війни. Технології гібридної війни. Домінуючі дискурси гібридної війни. Концепт конвенційної повномасштабної війни. Дискурси та контексти повномасштабної війни.

Тема 8. Проект перемоги України.

Євро-атлантична інтеграція України: мрія чи відтермінована реальність майбутнього. Соціальна мобілізація та розбудова української нації: корпоративізм VS плюралізм. Трансформація державних інститутів України. Інтермаріум як новий регіональний проект з глобальними перс

4. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	Тема 1. Війна як об'єкт та її закономірності як предмет вивчення соціології. Дефініції «соціологія війни» та «військова соціологія».	2	1	щотижня
	Тема 3. Якісна методологія, її використання за умов війни.	2	1	щотижня
2	Тема 5. Війна і масова комунікація	2	1	щотижня
	Тема 7. Гібридна та повномасштабна війна: сутність, технології, дискурси	2	1	щотижня
Разом		8	4	

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	Соціологія в умовах кризи і війни: проблема методологічної спроможності План 1. Виклик кризи і війни та методологічні можливості соціології. 2. Проблеми та можливості проведення соціологічних досліджень в умовах війни. 3. Консенсус соціологів щодо методології кількісних досліджень в Україні за умов війни	2	1	<i>щотижня</i>
	Специфіка практичної роботи соціолога в умовах воєнного конфлікту: можливості і обмеження (український досвід) План 1. Провідні соціологічні дослідницькі структури України: методологія досліджень; 2. Замовники\спонсори\грантодавці соціологічних досліджень: суспільний резонанс щодо їх діяльності. 3. Співпраця українських соціологів з закордонними колегами. 4. Цивільно-військове співробітництво: український та закордонний досвід.	2	1	<i>щотижня</i>
2	Масова свідомість, громадська думка і війна. Масова свідомість під час війни План 1. Війна і пропаганда. Теорія масової свідомості. 2. Феномен і технології управління масами. Інформаційна війна. 3. Єдиний телемарафон. 4. Динаміка громадської думки в Україні під час повномасштабного вторгнення РФ.	2	1	<i>щотижня</i>
	Проект перемоги України. План 1. Євро-атлантична інтеграція України: мрія чи відтермінована реальність майбутнього? 2. Соціальна мобілізація та розбудова української нації: корпоративізм VS плюралізм. 3. Трансформація державних інститутів України. 4. Інтермаріум як новий регіональний проект з глобальними перспективами.	2	1	<i>щотижня</i>
Разом		8	4	

6. Самостійна робота

№ змістового модуля	Питання для самостійного опрацювання	Кількість годин	
		о/д.ф.	з.ф.
1	<ol style="list-style-type: none"> 1. Визначте «соціологію війни» і «військову соціологію», їх об'єкт, предмет, напрямки дослідження. 2. Охарактеризуйте творчий доробок класиків соціології щодо дослідження війни. 3. Проаналізуйте теорію революції П.Сорокіна. 4. Визначте німецьку класичну соціологію та її позицію щодо I світової війни. 5. З'ясуйте які саме існують виклики війни та методологічні можливості соціології. 6. Визначте проблеми та можливості проведення соціологічних досліджень в умовах війни. 7. Щодо якого питання існує консенсус соціологів щодо методології кількісних досліджень в Україні за умов війни 	36	40
2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризуйте включене спостереження. 2. Дайте визначення етнометодології. 3. Які можливості та обмеження мають: біографічний метод; інтерв'ю; метод фокус груп. 4. Дайте визначення контент аналізу та дискурс аналізу. 5. Визначте провідні соціологічні дослідницькі структури України та методологію їх досліджень. 6. Охарактеризуйте замовників\спонсорів\грантодавців соціологічних досліджень та суспільний резонанс щодо їх діяльності. 7. Яким є напрями співпраці українських соціологів з закордонними колегами. 8. Проаналізуйте цивільно-військове співробітництво: український та закордонний досвід. 	38	42
Разом		74	82

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання	Усього балів
1	Опитування	Практичне заняття 1 Питання для підготовки до практичного заняття 1. Виклик кризи і війни та методологічні можливості соціології. 2. Проблеми та можливості проведення соціологічних досліджень в умовах війни. 3. Консенсус соціологів щодо методології кількісних досліджень в Україні за умов війни	10 балів – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція 7 балів – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Відповідь логічна, але змістовно неповна. 5 балів – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми. 1-4 бали відповідь фрагментарна	10
	Опитування	Практичне заняття 2 Питання для підготовки до практичного заняття 1. Провідні соціологічні дослідницькі структури України: методологія досліджень; 2. Замовники\спонсори\грантодавці соціологічних досліджень: суспільний резонанс щодо їх діяльності. 3. Співпраця українських соціологів з закордонними колегами. 4. Цивільно-військове співробітництво: український та закордонний досвід.	10 балів – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція 7 балів – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Відповідь логічна, але змістовно неповна. 5 балів – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми. 1-4 бали відповідь фрагментарна	10
	Есе	Написання есе за 1 змістовним модулем	Есе: Розгорнутий роздум з власною позицією – 8-10 балів Розгорнута відповідь, але без власної позиції – 5-7 балів Виклад змісту есе не повною мірою відповідає вимогам до структури – 1-4 бали Виконується наприкінці поточного модулю.	10
2	Опитування,	Практичне заняття 3 Питання для підготовки до практичного заняття 1. Війна і пропаганда.	10 балів – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань,	10

		Теорія масової свідомості. 2. Феномен і технології управління масами. Інформаційна війна. 3. Єдиний телемарафон. 4. Динаміка громадської думки в Україні під час повномасштабного вторгнення РФ.	логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція 7 балів – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Відповідь логічна, але змістовно неповна. 5 балів – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми. 1-4 бали відповідь фрагментарна	
	Опитування,	Практичне заняття 4 1. Євро-атлантична інтеграція України: мрія чи відтермінована реальність майбутнього? 2. Соціальна мобілізація та розбудова української нації: корпоративізм VS плюралізм. 3. Трансформація державних інститутів України. 4. Інтермаріум як новий регіональний проєкт з глобальними перспективами.	10 балів – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція 7 балів – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Відповідь логічна, але змістовно неповна. 5 балів – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми. 1-4 бали відповідь фрагментарна	10
2	Есе	написання есе за 2 змістовим модулем	Есе: Розгорнутий роздум з власною позицією – 8-10 балів Розгорнута відповідь, але без власної позиції – 5-7 балів Виклад змісту есе не повною мірою відповідає вимогам до структури – 1-4 бали Виконується наприкінці поточного модулю.	10
Усього за змістові модулі	6			60

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

9. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

Основна:

1. «Українське суспільство в умовах війни. Рік 2023»: Колективна монографія / С. Дембіцький, О. Злобіна, Н. Костенко та ін.; за ред. член.- кор. НАН України, д. філос. н. Є. Головахи, д. соц. н. С. Макеєва. Київ: Інститут соціології НАН України, 2023. 343 с.
2. Гантінгтон С. Політичний порядок у мінливих суспільствах / пер. з англ. Тарас Цимбал. Київ : Наш формат, 2020. 448 с
3. Горбулін В. Як перемогти росію у війні майбутнього. Брайт Букс, 2021. 248 с.
4. Зелена книга протидії дезінформації / Упоряд. і заг. ред. С. Балан.– ГО «Інститут інформаційної безпеки». К., 2022. 178 с.
5. Кузьо Т. Війна Путіна проти України. Революція, націоналізм і криміналітет / Пер. з англ. Андрія Павлишина. К.: Дух і Літера. 2018. 560 с.
6. Національна стійкість України: стратегія відповіді на виклики та випередження гібридних загроз: національна доповідь / ред. кол. С. І. Пирожков, О. М. Майборода, Н. В. Хамітов, Є. І. Головаха, С. С. Дембіцький, В. А. Смолій, О. В. Скрипнюк, С. В. Стоєцький / Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. Київ, 2022. 552 с.
7. Поведінкові стратегії населення в умовах поширення соціально небезпечних хвороб / Г. Чепурко, О. Клименко, Ю. Привалов, О. Трофименко; за наук. ред. Г. Чепурко. Київ: Інститут соціології НАН України, 2023. 223 с
8. Рущенко І. Війна цивілізацій. Анатомія російсько-українського конфлікту. Видавничий дім "Києво-Могилянська академія". К., 2020. 436 с.
9. Рущенко І. П. Гібридна війна: погляд соціолога: монографія / І. П. Рущенко. Х. : ФОП Павленко О.Г., 2015. 268 с.
10. Рущенко І.П. Ідеологія рашизму : монографія / І.П. Рущенко. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. 276 с.

Додаткова:

1. Світова гібридна війна: український фронт: монографія / за заг. ред. В. П. Горбуліна. К; НІСД, 2017. 496 с.
2. СІПРІ 2022: Щорічник: озброєння, роззброєння та міжнародна безпека: Пер. з англ./Стокгольм. міжнар. ін-т дослідження миру; Укр. центр екон. і політ. досліджень ім. О.Разумкова; Редкол. укр. вид.: О.Мельник (керівник проекту) та ін. К.: Заповіт, 2023. 732с
3. Требін М. П. «Гібридна» війна як нова українська реальність / М. П. Требін // Український соціум. 2014. № 3 (50). С. 113–127.

4. Требін М. П. Війни в історії людства та їхні наслідки: уроки для України [Текст] / М. П. Требін // Вісник Львівського університету. Серія філос.- політолог. студії. 2015. Випуск 6. С. 89-98.
5. Українське суспільство в умовах війни. 2022: Колективна монографія / С. Дембіцький, О. Злобіна, Н. Костенко та ін.; за ред. член.- кор. НАН України, д. філос. н. Є. Головахи, д. соц. н. С. Макеєва. Київ: Інститут соціології НАН України, 2022. 410 с.
6. Хобта С. В. Соціологія війни як завдання української соціології. Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка: Педагогічні науки. 2016. № 5(302). С. 126-150.

Інформаційні ресурси

1. Радковець Ю. І. Ознаки технологій «гібридної війни» в агресивних діях Росії проти України / Ю. І. Радковець // Наука і оборона. 2014. № 3. С. 36–40.
2. Ризики в сучасному нестабільному суспільстві: соціальні і культурні виміри; за ред. Л.Г. Скокової. Київ: Інститут соціології НАН України, 2021. 295 с. https://i-soc.com.ua/assets/files/journal/monografiya21_04_22.pdf
3. Хаас Р. «Розхитаний світ. Зовнішня політика Америки і криза старого ладу/ Р. Хаас; пер. з англ. М.М. Климчук. Київ: Основи, 2019. 376 с.
4. Лобанова А.С. Феномен соціальної мімікрії. К.: Інститут соціології НАН України, 2004. 232 с. Інститут соціології НАН України (Київ): [http:// https://isnasu.org.ua/](http://https://isnasu.org.ua/)
5. Соціологія: теорія, методи, маркетинг: <https://isnasu.org.ua/publish/journal/>
6. Український соціум. Науковий журнал (Київ): <http://www.ukr-socium.org.ua>
7. Центр Разумкова: <https://razumkov.org.ua/>
8. Фонд «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва: <http://dif.org.ua>
9. Київський міжнародний інститут соціології (КМІС): <http://www.kiis.com.ua>
10. Український інститут соціальних досліджень імені Олександра Яременка: <http://www.uisr.org.ua/monitoring>

10. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків. Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску.

Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання. Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Політика академічної доброчесності. Усі письмові роботи, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення.

Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело.

Виконавці індивідуальних дослідницьких завдань обов'язково додають до текстів своїх робіт власноруч підписану Декларацію академічної доброчесності (див. посилання у Додатку до силабусу). Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем. Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел: Електронні ресурси

Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuu.gov.ua>

Цифрова повнотекстова база даних англomовної наукової періодики JSTOR: <https://www.jstor.org/>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті. Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття. Під час виконання заходів контролю (термінологічних диктантів, контрольних робіт, іспитів) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Визнання результатів неформальної/інформальної освіти

За бажанням студентів результати проходження курсів підвищення кваліфікації, стажувань, онлайн-курсів, тощо можуть бути зараховані у якості результату засвоєння відповідного змістового модулю дисципліни.

Комунікація. Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle. Важливі повідомлення загального характеру – зокрема, оголошення про терміни подання контрольних робіт, коди доступу до сесій у Zoom та ін. – регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам». Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу ngml@ukr.net. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи.

11. ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н. р. доступний за адресою: <https://tinyurl.com/yckze4jd>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Силабус навчальної дисципліни

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марти Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**

Електронна адреса:

Гаряча лінія: Тел.

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):
<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу. Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>